

КЪЫРАЛ ЖУМУШЛА

Юрий Коков республиканы Конституция, Баш эмда Арбитраж сюдлерини председателлерини баш тюбешгенди

Ушакъны кезиунде сз бз ветулю юрисдикцияны сюдлеринде граждандлары аркылыклери бля закуну сейлерин кыоруулану кочелдириню юсонден барганды. Предпритияны иш этил банкрот болуларын, ишплени араларында юридик дулашланы тюзлук бля тохтатыуу проблема ларына

аркында уллу эс бурунганды. КЪМР-ни Конституция сиюно председатели Гелхланы Абдулла, КЪМР-ни Баш сиюно председатели Юрий Коков, КЪМР-ни Арбитраж сиюно председатели Любовь Шапкина сюд органы алларында салынган борчланы толтуруу амалларыны исперинде кесле-

рини оюмларын билдиргенди. Юрий Коков республиканы сюдлери бля бирге ишлеуно ол жар жаны бля да хайры болууча кыруу жалы болганын чертип айтханды.

КЪМР-ни Башчысыны бля Правительствоосуна прессл-служба

Парламент

Улуу магъанасы болгъан финанс закон къабыл керюлгенди

КЪМР-ни Парламентини кезиуло жыйлыуунда депутатыла 2014 жылны бюджетине эмда 2015-2016 жыллагына план керюмюндени экинчи эм ахыргы окулууда къабыл этгенди. Кенешини спикер Чеченланы Ануор бардырганды.

Жыйлыууну алында уа саугалу болганды. Чечен Республиканы бля Къабарты-Малкъары араларында байламлыкъланы кочелуге салган кыйынылары ючюн Азамат Кошевет, Хаммет Кудалиев эм Джамбулат Эрканова Чечен Республиканы Сыйлы грамотасы эмда энчи белги берилгенди. Есок келген тюноно патриот ниятеде юертуге къошан юлошо ючюн э Спорт, физкультура эм туризм жаны бля комитетини башчысы Сумайяни Ахмат «Долг и честь» деген майдал бля саугаланганды.

Бзы бля повесткага къчгенди. Биринчиден, Павел Кармаликов депутат полномочиары болжалан алгъа кеси ыразылганы бля тохтатылганы белгилли болганды.

Жыйлыуда Нальчик шахарда, Басхан, Чегем, Урван, Черек, Терк районлада сюд участканы жарашдырууч сядуларыны уллу къаууму къулукъларына тиешли керюлгенди. Чеченланы Ануор аланы барысын да алгъашап, ишлеринде жетишимле болдуруусын тежегенди.

«КЪМР-де Предприниматель-

Биз инспекторланы тилеклерин къабыл керюрге керекбиз, ала республиканы бюджетин толтурууга уллу юлошо къошхалларынын барыбыз да анылайбыз», - дегенди Аюков.

Депутат билдиргенде, проект аханы муниципалитетледе юлошу бля байланы кесиге торленуле кийрилгенди, ол санда жоланы тапандырууга финансла бериледи. РФ-ни Бюджет кодексине кийрилген тюзетиуге керуе уа, адамланы айлык хакларандан жыйылган аханы беш проценти муниципалитетледе къалады, ол а 142 миллион сом тенгли бирди. Чеченланы Ануор, адамладан жоланы халына таргыулаа кил келгендерин белгилеп, келер жыл бля кемчиликни кетерте оит болуугуна ышынганганы айтханды.

Къабарты-Малкъарда халк дружинала къуралады. Ол жаны бля «Гражданданы жамауат къоркыуусулукну жалчытууга къатышдыруу юсонден» законпроект эки окъулууда сюзюлгенди, къабыл керюлгенди. Аны Законлук, право нызам эм жамауат къоркыуусулук жаны бля комитет жарашдырганды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Прйём

Хар тилек эсепге алыннганды

Россей Федерацияны Президентини буйругу бля 12-чи декабрде, РФ-ни Конституциясыны 20-жыллыгына жоралап, къыралны битеу власт органдарны премьеринеринде граждандланы тилеклерине бля таргыуларын къауруу Битеуроссей кионо бардырылганды.

Элбрус районда ол 12 саятда башлап, иширилде кен бошлганды. Районну администрациясыны башчысында примда 14

адам болганды. Аланы тилеклери жашуу болула, ЖКХ, саулык саклау бля байламлы эдиле. Аха болушлук керек болганга бля да тиешлисиз эс бурулганды.

Кыйын жашуу болумга тюшенгени тилеклерине уа Уруну эм социальный айнетуу министрство къараркъды. Анга заявка берилгенди.

Элбрус муниципальный районно аллеринде уа приму админстрацияланы башчылары бардыргандыла.

Алиса ТАРИМ, Элбрус району администрациясыны пресс-секретары.

Жазылыуы - 2014

ЗАМАН КЕТИП БАРАДЫ!

Хурметли жамауат! Жазылыу кампания бошалыргъа заман бек аз къалганды. Сиз алыкъа миллет газетибизге жазылыргъа жетишпалмай тура эсегиз, бир амал табылгъыз да, почтага атылганды.

Жангы жылда да сизни бля сау - эсен тюбеширбиз деп ышанабыз.

«Заман» газетни редколлегиясы. Бизни индексибиз - 51532

Ю.К.Альтудовну юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тиешиликте Альтудов Юрий Камбулатовичи Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини биринчи орунбасарыны къулугундан эркин этерге.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №194-УГ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини биринчи орунбасарыны къулугун болжаллы халда толтурганы юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини биринчи орунбасарыны къулугун халда толтурууну борчун Альтудов Юрий Камбулатовичи боюнса салырга.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №195-УГ

К.Х.М. Янаевни юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тиешиликте Янаевы Ахмед Муратовичи Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини биринчи орунбасарыны къулугундан эркин этерге.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №196-УГ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини биринчи орунбасарыны къулугун болжаллы халда толтурганы юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини биринчи орунбасарыны къулугун халда толтурууну борчун Янаевы Ахмед Муратовичи боюнса салырга.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №197-УГ

И.Е.Марьяшны юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тиешиликте Марьяш Ирина Евгеньевна Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини орунбасарыны къулугундан эркин этерге.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №198-УГ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини биринчи орунбасарыны къулугун болжаллы халда толтурганы юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини орунбасарыны къулугун болжаллы халда толтурууну борчун Марьяш Ирина Евгеньевна боюнса салырга.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №200-УГ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини орунбасарыны къулугун болжаллы халда толтурганы юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тиешиликте Кодозов Мухамед Мартыновичи Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини орунбасарыны къулугундан эркин этерге.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №201-УГ

А.Б.Каздоховну юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тиешиликте Каздохов Альберт Билловичи Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосуна Председателини орунбасарыны къулугундан эркин этерге.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №202-УГ

А.М.Афауновну юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тиешиликте Афаунов Аслан Мартыновичи Къабарты-Малкъар Республиканы спорт эм туризм министрини къулугундан эркин этерге.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №203-УГ

Къабарты-Малкъар Республиканы спорт эм туризм министрини къулугун болжаллы халда толтурганы юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы спорт эм туризм министрини къулугун болжаллы халда толтурууну борчун Афаунов Аслан Мартыновичи боюнса салырга.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №204-УГ

Б.Х.Гызыевни юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тиешиликте Гызыевы Азамат Мухамедовичи Къабарты-Малкъар Республиканы табиятга байлыкълар эмда экология министрини къулугундан эркин этерге.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №205-УГ

Къабарты-Малкъар Республиканы табиятга байлыкълар эмда экология министрини къулугун болжаллы халда толтурганы юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы табиятга байлыкълар эмда экология министрини къулугун болжаллы халда толтурууну борчун Гызыевы Азамат Мухамедовичи боюнса салырга.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №206-УГ

М.П.Кумаховну юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тиешиликте Кумахов Мухамед Ллушевичи Къабарты-Малкъар Республиканы асрамлы информация органна, жамауат эм дин организацияла жаны бля министрини къулугундан эркин этерге.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №207-УГ

Къабарты-Малкъар Республиканы асрамлы информация органна, жамауат эм дин организацияла жаны бля министрини къулугун болжаллы халда толтурганы юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы асрамлы информация органна, жамауат эм дин организацияла жаны бля министрини къулугун болжаллы халда толтурууну борчун Кумахов Мухамед Ллушевичи боюнса салырга.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №208-УГ

Т.М.Куменовну юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тиешиликте Куменовны Махтими жаны Тахирни Къабарты-Малкъар Республиканы энергетика, жашуу журтла-коммуналь бий молак эмда тариф политика министрини къулугундан эркин этерге.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №209-УГ

Къабарты-Малкъар Республиканы энергетика, жашуу журтла-коммуналь молак эмда тариф политика министрини къулугун болжаллы халда толтурганы юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы энергетика, жашуу журтла-коммуналь молак эмда тариф политика министрини къулугун болжаллы халда толтурууну борчун Куменовны Махтими жаны Тахирни боюнса салырга.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №210-УГ

А.Т.Мусуковну юсонден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тиешиликте Мусуковны Тахирни жаны Алирни Къабарты-Малкъар Республиканы экономиканы айнетуу министрини къулугундан эркин этерге.

2. Бу Указ анга къол салынган юонден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къулугун болжаллы халда толтурган Ю. КОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №211-УГ

**Къабарты-Малкъар Республиканы
экономиканы айынты министрини
күүлугун болжаллы халда
толтурганны юсюнден**

**Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы экономиканы айынты министрини күүлугун болжаллы халда толтуруу борчун **Муусуланы Тахирни** жашы Алимни боюна салыргы.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9212-УТ

**Р.Н.Пономаренкун юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде **Пономаренко Роман Николаевични** Къабарты-Малкъар Республиканы промышленность эм сатыу-алуу министрини күүлугундан эркин этверге.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9213-УТ

**Къабарты-Малкъар Республиканы пром-
шенность эм сатыу-алуу министрини
күүлугун болжаллы халда
толтурганны юсюнден**

**Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы промышленность эм сатыу-алуу министрини күүлугун болжаллы халда толтуруу борчун **Пономаренко Роман Николаевични** боюна салыргы.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9214-УТ

**А.И.Тюбеевни юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде **Тюбеевни Исахажны** жашы Альбертни Къабарты-Малкъар Республиканы уруу эм социальнай айынты министрини күүлугундан эркин этверге.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9215-УТ

**Къабарты-Малкъар Республиканы
уруу эм социальнай айынты
министрини күүлугун болжаллы халда
толтурганны юсюнден**

**Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы уруу эм социальнай айынты министрини күүлугун болжаллы халда толтуруу борчун **Тюбеевни Исахажны** жашы Альбертни боюна салыргы.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9216-УТ

**Р.Б.Фировну юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде **Фиров Руслан Борисовични** Къабарты-Малкъар Республиканы култура министрини күүлугундан эркин этверге.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9217-УТ

**Къабарты-Малкъар Республиканы
култура министрини күүлугун
болжаллы халда толтурганны юсюнден**

**Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы култура министрини күүлугун болжаллы халда толтуруу борчун **Фиров Руслан Борисовични** боюна салыргы.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9218-УТ

**И.М.Шетованы юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде **Шетова Ирма Мухамедованы** Къабарты-Малкъар Республиканы сауукъ саклау эм курортла министрини күүлугундан эркин этверге.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9219-УТ

**МАЛЧЫЛЫКЪ
Телю алыу ёсгенди**

Май районда «Алыны» эл молк кооперативни ши быйыл жерчиллик, малчылыкка да къыйматлы болганды. Анда онын айны ичиде сауулган сютю ёчюми 29,5 минг тоннага дер жетгенди. Сёз оюнчи, бытыр сау жылга ол кёрюмдө 26 минг тонна болганды. «Шендө, декабрь айда, сауулгун сютю да къосады, жылны сютю минг тоннада атырды бошарлык эм», - дегенди предпрятияны башчысы Владимир Бердого. Алай болса, хар нишени факдалык берди беш минг тоннага дер жетердики. Ол а малчылыкка бек улуу жетишимге саналганын район администрациясында да белгилегенди. Эл молк кооперативе бир суткага он тоннадан аслам сют саулады. Кыш быйыл бир кесек суугурак болганылыкна, ийнелден продукция алыу хазна азаймаганды. Мал шад кереклисин бир жарашдырылганы анга себеплик этеди. Телю алыуда да быйыл ич кёрюмдө бардыла. Сёз оюнчи, бытыр, ийнелден жалаңда 440 бузоу алынган эсе, быйыл а аланы саны кеп кыямал беш жоже жетгенди.

**Къабарты-Малкъар Республиканы
сауукъ саклау эм курортла министрини
күүлугун болжаллы халда
толтурганны юсюнден**

**Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы сауукъ саклау эм курортла министрини күүлугун болжаллы халда толтуруу борчун **Шетова Ирма Мухамедованы** боюна салыргы.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9220-УТ

**С.Х.Шхагапоевни юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде **Шхагапос Сафарби Хасанбиевични** Къабарты-Малкъар Республиканы билим беруу эм илму министрини күүлугундан эркин этверге.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9221-УТ

**Къабарты-Малкъар Республиканы билим
беруу эм илму министрини күүлугун
болжаллы халда толтурганны юсюнден**

**Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы билим беруу эм илму министрини күүлугун болжаллы халда толтуруу борчун **Емузова Нина Гуаровна** боюна салыргы.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9222-УТ

**А.З.Дышкочевни юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде **Дышкочев Аслан Заурбеговични** Къабарты-Малкъар Республиканы транспорт, сувья эм молк министрини күүлугундан эркин этверге.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9223-УТ

**Къабарты-Малкъар Республиканы
транспорт, сувья ээж молк министрени
күүлугун болжаллы халда
толтурганны юсюнден**

**Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы транспорт, сувья эм молк министрини күүлугун болжаллы халда толтуруу борчун **Кудав Арсен Магомедовични** Къабарты-Малкъар Республиканы транспорт, сувья эм молк министрини орунбасарыны, боюна салыргы.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9224-УТ

**А.А.Мамиевни юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде **Мамиев Артур Анаольевични** Къабарты-Малкъар Республиканы күүлугу эм архитектура министрини күүлугундан эркин этверге.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9225-УТ

**Къабарты-Малкъар Республиканы күүлугун
эм архитектура министрини күүлугун
болжаллы халда толтурганны юсюнден**

**Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы күүлугу эм архитектура министрини күүлугун болжаллы халда толтуруу борчун **Тутуков Анзор Мурзобоевични** Къабарты-Малкъар Республиканы күүлугу эм архитектура министрини орунбасарыны, боюна салыргы.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9226-УТ

**Россей Федерацияны Президентинде
Къабарты-Малкъар Республиканы
даым келечисин биринчи
орунбасарыны юсюнден**

**Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

1. Паршинев Николай Антоольевични Россей Федерацияны Президентинде Къабарты-Малкъар Республиканы даым келечисин биринчи орунбасарына салыргы.
2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9228-УТ

**АГЪАЧ МОЛКЪ
Терекчиликке бла жалчытыргыза мурашпыдыла**

Республикада бардырылган төбегреке кудуретни саклау жамалы кезюнде кеп жуумуша тамаланганды. Аланы араларында тереклени эм олюкелени зыгытырны ёсдоруу оюн кыла корешген. Питомникке кыргыч кыргычанын белгилени болукчула. Аланы араларында тереклени зыгытырны аянттыргыза онг барды. КёМ-Р ни Агъач молк жаны бла кыргыз комитетни башчысы Сотталаны Къурман, бир питомник жалаңда бизни республиканы угъай, саулай огу регионун окуна агъач быйлыкларын кыргыч кыргычны себеплик этеригине ышанганын белгилегенди. Дед билдиргенди комитетни пресс-службасындан.

**Къабарты-Малкъар Республиканы
Правительствосуну
энчи къауумуну юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ**

**Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 81-чи
статьясыны «б» пунктуна тийишлиликде төгем этверге:**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну бу къауумн кыяыл кёрюрге:
Храмов Константин Константинович - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председатели;
Укаваны Хажм Муратын жашы **Казим** - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председатели биринчи орунбасарыны күүлугун толтурган;
Алдулов Юрий Камбулатович - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председатели биринчи орунбасарыны күүлугун толтурган;

Кодоков Мухамед Мартынович - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председатели орунбасарыны күүлугун толтурган;
Марши Ирина Евгеньевна - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председатели орунбасарыны күүлугун толтурган;

Адауов Аслан Мартынович - Къабарты-Малкъар Республиканы спорт эмда туризм министрини күүлугун толтурган;
Гызыланы Хажомманын жашы Берт - Къабарты-Малкъар Республиканы табият эмда баялык эмда экология министрини күүлугун толтурган;

Емузова Нина Гуаровна - Къабарты-Малкъар Республиканы билим беруу эм илму министрини күүлугун толтурган;
Мурзаев Мурат Антоольевич - Къабарты-Малкъар Республиканы финанса министри;

Кочменланы Махтин жашы Тахир - Къабарты-Малкъар Республиканы энергетика, жашуу журтла-коммуналнай молк эмда тариф политика министрини күүлугун толтурган;

Мурзаев Тахир жашы Алим - Къабарты-Малкъар Республиканы экономиканы айынты министрини күүлугун толтурган;

Пономаренко Роман Николаевич - Къабарты-Малкъар Республиканы промышленность эм сатыу-алуу министрини күүлугун толтурган;

Тюбеевни Исахажны жашы Альберт - Къабарты-Малкъар Республиканы уруу эмда социальнай айынты министрини күүлугун толтурган;

Фиров Руслан Борисович - Къабарты-Малкъар Республиканы култура министрини күүлугун толтурган;

Тутуков Анзор Мурзобоевич - Россей Федерацияны Граждан кюрюпагу ишери, къыйын болумга эмда табиғат кыйын-

лыкъланы хатарын кетериу жаны бла министерствосуну Къабарты-Малкъар Республикада Баш управленийсине таматасы (ыразылгына кере).

Шетова Ирма Мухамедовна - Къабарты-Малкъар Республиканы сауукъ саклау эм курортла министрини күүлугун толтурган.

2. Кючирин тас этгенге санарга:
Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну энчи къауумуну юсюнден» 2012 жылда 14-чи ноябрде чыгарылган 181-УП номери Указын;

Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини 2012 жылда 14-чи ноябрде чыгарылган 181-УП номери Указы бла къыяыл кёрюлген энчи къауумна торленуле кийирюню юсюнден» 2012 жылда 24-чи декабрде чыгарылган 206-УП номери Указын;

Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини 2012 жылда 14-чи ноябрде чыгарылган 181-УП номери Указы бла къыяыл кёрюлген энчи къауумна торленуле кийирюню юсюнден» 2013 жылда 12-чи февралда чыгарылган 23-УТ номери Указын;

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини 2012 жылда 14-чи ноябрде чыгарылган 181-УП номери Указы бла къыяыл кёрюлген энчи къауумна торленуле кийирюню юсюнден» 2013 жылда 16-чы апрельде чыгарылган 56-УТ номери Указын;

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини 2012 жылда 14-чи ноябрде чыгарылган 181-УП номери Указы бла къыяыл кёрюлген энчи къауумна торленуле кийирюню юсюнден» 2013 жылда 2-чи сентябрде чыгарылган 123-УТ номери Указын;

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Къабарты-Малкъар Республиканы Президентини 2012 жылда 14-чи ноябрде чыгарылган 181-УП номери Указы бла къыяыл кёрюлген энчи къауумна торленуле кийирюню юсюнден» 2013 жылда 2-чи сентябрде чыгарылган 169-УТ номери Указын.

3. Бу Указ анга къол салынган кюнден кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны күүлугун болжаллы халда толтурганын Ю. КОКОВ.
Нальчик шахар, 2013 жылда 17-чи декабрде, №9227-УТ

**Улуу мағанасы болган
финанс закон къабыл кёрюлгенди**

Ахыры. Алы 1-чи бетгади.

Аны башчысы Хамид Башлов билдиргенча, законда гражданданы эмда аланы бирлигерини жамауат къоркуусулукну саклау эге кыялышларыны нызамы, ала толмушларына къабыл болушук этерге эркин болгандары да белгиленгенди. Дружинникле белгисиз тас болганданы илзуге кыялыштыргы эркилик да белгилениди. Дагында территориялы бёломлерни уллу къауумн жамауат къоркуусулукну жалчытыргы кыялышралыкъбыз», - дегенди Башлов. «КЪМ-Р де акъылбалыкъ болмаганданы ишлери жаны бла комисиюналы эм сабийлени праволарын саклау юсюнден эмда жер-жерли власть органдарга акъылбалыкъ болмаганданы ишлери жаны бла комисиюналы кыурау жаны бла кырал полномочиялы беруию юсюнден» закон федеральнай илземле келиширилгенди. Алай келе, комисиюналы энди жер-жерли власть органдар кырал эркиликте. Дагында территориялы бёломлерни келечилерин, аланы ишлери регион регламенттерин да ол къабыл кёрюрге.

кыошакъ гарантисиланы юсюнден» закону 5-чи статьясына торленуле кийиргенди. Анга кере, энди аласть органдарга, жууалы къабылчуларга граждандан келген бир-бир тилкелени тинтуу тохтатыргы эркилик берилгенди. Гражданин кесини тилги аласть органдарга къауум кере кыйайтыр берген эсе, анга жууалла алган эсе, алай жагына шартла къошмай, илземин кыайтыр жиберсе, ол андан ары тинтилик тийюлдө.

Законлук, приво назам, жамауат къоркуусулук жаны бла комитетни депутатлары РО-чи Администрация право бузукъланыны кодексине тозетуле хазырланганды. Анда халык жыллыгын жердеде кеф этуичю залга ичгенди администрация жууалла тартыну, ол бузукълук оюн салынган тазирин елченин кёбейтуню юсюнден барды сёз. Депутатла тозетулене тозге сангандыла эмда законпроектни РО-чи Кырал Думасына жибергенди.

Ахырында парламентарийле региондан коллегаларыны законотелней башлам чыкъларыны уллу къауумун оююн, къабыл кёрюнде.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

**Поэзия ингри
Жюрек ырахатлык къадыргынан
назмула окугундыла**

Кёп болмай 1-чи номерли «Лесная школа» деген орта билим берген учрежденида биз барьёзда сойген белгили малкъарлы назмучу Зумакулланы Танияла бла тобушун болганды. Аны бу мектепни директор Джанпуланы Лариса, малкъар тилден устас Шауаланы Аулалит эм башлаа кыргаргандыла. Келгенге потессыны сезилерине жазылган «Кор ашчы болсун» деген жашау бла тобугенди. Школну залына Танияла Мустафавена композитор Асанланы Кулина бла бирге киргендериде, окуучула алапта кызыл кыралла бла тобугенди.

Бусагъатда жашла бла кызыла адабиятка бир аз уллу кёллюдө деген оюм барды. Алай бери келгенге аны тер болгандына тошюнгенди. Сабийлени кюнакны чыгармачылыгына уллу сейрлери Танияла кыялы жарыкъ тобугендериде окуна аромонганды. Шауаланы Аулалит айттыуна кере, жашчыла бла кызычыла малкъар тилни окургыра бек соудие, ботонда назмуланы келден келгенге тобушун юсюнден аштынгеринде ала, къуанып, анга тити кытыштыргы излегенери да.

Эм алыгъ сёз сабийле бергенди. Ала потессына жашуу чыгармачылык жолларыны ныхытлыкларыны, поэзиясыны бийкилиги, аны кырал сауларларыны юсюнден тынгылы бергенди. Ала потессына, былай тобушуде назмула окулган кезуе бек хышчууду. Биюнда аланы шактык, ару айтса. Мында койргенге сабийлени кезуе, былай миллетлени келечилери болганылыкна, назмулары орусча, тауна да тап аштыргенлери жайыл-

гъаланы къуандырганды. Сёз Танияла Мустафавенагъа берилгенде, ол, окуучуларга чыгармачылыкты былай уллу сейрлери оюн ырызлыгынын билдирит, жашуаларында бийк жетишимле, сауукъ-сезимлик текегенди. Кеси жазган чыгармаланы аланы атурундан ич киши да окуяла болма. Ол кюн бери келгенге назмуучу ару тилин кесин чыгармасын окугунды. Школну директор Джанпуланы Лариса ала, потессына чыгармачылыкны къуяйланы Кыясынаны, Алим Кешковну, Расул Гамзатовну чыгармасын айткенди. Школ, ол тизмеде энчи жыргы макъамынын мен, бек сыйоп, жюргими ару сезимле бийлеп, такъуна. Сиз билгенден, чыгарманы Газаланы Алим бла Ольга Сукурова алапат ару жырлайдыла.

ЖАНГОЛЛАНЫ НАХАБАТ. Сурат авторунду.

КЕЛДЕ КВАЛЫ

Бир жол командалык оюмга

Бирөө мен акылмын, көп философияла бу ушак этгенме, деп мактанганда, римли философ Эпиктет анга былай айткан: «Мен аслам бай адамга бая танышма, алай кесим а бай тойлойм». Алгачкы гезде ишенген 60 жылы ичинде мага кепиле бая тобошторгоштенди: сабанна, малчына, механизатор, агрономла, зоотехникте, парти, совет күүлүкчүлө бая, артисте, поэте, жырчына бая. СССР-ни келде келде келде кыргызга белгилери жыры Юрий Гунеев бая, «Известия» газетини корреспонденти Николай Матвеев бая да жоготуу ичинде. Алай мен ала бая шүбкө эдим, деп айтканды тобошторгоштенди, мен тигиден узакма. Жаландар кепирден сора көргөмөнө.

Журналист борчуму толтурма, мен жаулап кеп айланганма. Ол заманда элге автобула жоркөрдү айдде. Отырар Малкыкырга, Бзынгырга да барганма, орусула айтычуулай, «На своих двоих». Жолда жок ташуучу машина тобошторгоштенди. Алай боздордан башка боздорду малкырына билдире ол ким болганын машинаны токтойт: «Мин», деген болмагында.

Адаманы атлары башкача, кызылкыялар, дунягы кез кырамылары, интеллер, намыс, журмет дегенга затпадан англилаулары да тиорло-торлодоле. Тилчине, эторкуорго, зарчыла да тобошторгоштенди. «Сезобоз арабдаа квалын, оенден башка бир жанга айтылганма», деп, кесиз аштитенин халкыга жайлай айланганна көргөн болупсуз. Неда, көзөнө аруу айтып, артка буртупулай а, ызындан дунягы аманан төгөнгөн. Алайга оюмдору адамлык дегенден бир ышанды болмагындагында.

Журналист борчуму толтурма, мен жаулап кеп айланганма. Ол заманда элге автобула жоркөрдү айдде. Отырар Малкыкырга, Бзынгырга да барганма, орусула айтычуулай, «На своих двоих». Жолда жок ташуучу машина тобошторгоштенди. Алай боздордан башка боздорду малкырына билдире ол ким болганын машинаны токтойт: «Мин», деген болмагында.

Адаманы атлары башкача, кызылкыялар, дунягы кез кырамылары, интеллер, намыс, журмет дегенга затпадан англилаулары да тиорло-торлодоле. Тилчине, эторкуорго, зарчыла да тобошторгоштенди. «Сезобоз арабдаа квалын, оенден башка бир жанга айтылганма», деп, кесиз аштитенин халкыга жайлай айланганна көргөн болупсуз. Неда, көзөнө аруу айтып, артка буртупулай а, ызындан дунягы аманан төгөнгөн. Алайга оюмдору адамлык дегенден бир ышанды болмагындагында.

Адамлык кез мен терен аныктады. Бир сөз бири аны багыт

ыл да келди башыма. Колхозну ономдорундан бири бая ушак этдик. Жангыдан куралган молкде болуму юсоонден битеу ол айткан затпаны блонкотума тошордум.

Мен жумушлуу бошогынчы, «Кон таурд артында айд». «Бонпор артка кытайталым, кыайда кылайым», деген кыоркуу кирди ичине. Мени ушак нөгөрма: «Кыалыр жерин бармыды?» деп да сормай, ойноне келди. Правленин арбазында бирөөгө жолуксудым да (ким болгыны эсимде тойлойд), бу уа мени кыонкыга чакырылганма, деп, муутту болдум. Алай ол да: «Кеп, жууук бол», демди. «Кыалыр жерим болмагынан билеп: «Уналаны Мухтарга бар», деди. Ююу кыалада болганын айдды, кыайл барлыгымы да койретти. Ол мен аруу нек жабарганы болгон да аныглапайма. Улуу Малкыкырга Уна улудан башка адам болмазды деп тышында кыалганын бир кечеге кыонк эттерге?

Мухтар орта орамы бая ырге, саула тобошторгоштенди. Башым сагышкы кыалганды. Не айтып баралым? Мен Уналаны Мухтарны танымайма, аны бир заманда да көргөмөнө. Сабилжур болуура, алагыра кыонкөчтө алагыра да ачма жок. Журмулда дегенга эки сомум бар эди. Да не этерик эдим, улгангырымы да хорлап, кирдим Мухтарга арбазына. Кыууанды ол кеси да, кой бийчеси да манга жарык тойгонолорго, тап сабычкөчтө да. Шендио Кым-ни башчысыны көнгөшчиси Уналаны Аминат ол заманда алышка шолкөгү жоромеген кызычкы эди. Ала ол коюнде дери дуняда Кылбайлыны Ала деп адам барды деп ошомөнгөйлө. Болсада, сыйлган да этип, ундуркуну аруу жасеп жылкыларга эдиле мени ол кесеп.

Көрмөчү

Байркы кюн Кым-ни Миллет музейинде сейр көрмөчү этгенди. Анда Шимаа Кавказны «Бетелгей» деген арт - студиясы келечилерини ишлери көрпозтолөгөндө. Авторлары жыл санларын да белгилерге керекди - сегизжыллыкка баштап онсегизжыллыкка жаш адамга деген. «Кавказ олоот миро» деген проекте керек, студия битеу Шимаа Кавказны кырауучулурн суратлары бая шагырелдендерди.

Шуёхлукыга, ариулукыга итине

Көрмөчө элли авторну токъсандан артык иши киргенди. Ала стандартна живопись, батик, акрил башка технологияларга көрө хазырлангандыла. Суратлада жаш адаманы дунягы кез кырамылары, аланды дин бая байланы оюмлары сейрге кыалдыралыла. Залга киргендеги окуяна атам мекитке көзө уруналды. Аралакыа өтсөн а, христанды иконадан урган жарык эсенеди. Аладан бирини автору Русфин Мустафарвады. Аны атасы муслимандады, анасы уа орусту тишурды.

Кызына уа эки динде да сейри болганы себепли суратларын жорюгени излемперне көрө жазады - бирде килияланы, бирде уа мекиттен. Алгачкы Акмеетованы сейр кыаллары, аланы эткерленде тенгиз толкунула уа белгиле «Аватар» кинофильм дунясында алынганлагы ушайдыла. Ити кыарсанг а, ол оюмжени жаш худокник кесини энци ич дунясына көрө жагзына тошоносо.

Айтханыбызга, мында ишени

көптөгөндө, алай ол бир затга койрналгыны уа ышанмагындады. Сөөклана Бикторовнаны айткына көрө уа, кызычкы берикөлпөгөн окуяна кыло жараханы жаш толкунлай берилгенди. Аны сурат ишлеуде хуери болганы ачыккылапты, торк окуяна жазып тебиргенди. Болганы ишлерине кырай, жашу не кыайын болса да, адамла игилге ийнарныга кереклиги не этта да бир керэ тошонгонне. Не сейр, алада бир мутура болу жоксуду, жарыкчылары бля кез кыаматдыла, ауз бля айтылмагыны каранданы амалы бля билдиреди. Бирде инсансы ич дунясын ачыккыларга кеп сөз керек болмай да кыалады.

Онибиржылдык Кесини Карнаубованы сейр чыгычкылары кырауучулурн бир аламаг дунягы чакырганга чадыла. Суратларынын биринде «Давайте дружить!» деген жазыу көрмөчонө ишт магынасына ачыккылапты. Бу ише улуу соймеклиги болгынан а «манга жашарга кыаруну боюла берди» дегени билдиреди. Былай

Акчыл

Элпеклик

«Шуёхлукуну ашханасы» ма былайт бля Долноскеде «Грушевая роща» санаторийде жаңадуулук акция бардырылган. Аны Азамат Азиев башчылык этген «Кытында турганна боз» деген жаш тило жамауат организация кырауанды. Ол кюн ол кесини да презентациясын бардырылган.

Бу огурду ишени кырауанна экюс эмда кыолайы ююрлө-

украинчыланы «Днепр», татарчыланы «Татар» жамауат организациларны ма аны кюн чакырылгандыла. Алай бля санаторийин ашханасында жарашдырылган узун столаны оюмдерине билинчле, чак-чак, хычине, пельменне, вареникле, гуку, чички, диютер пирогла, нартох гыржынла, халыу, калмук чай эм көп башка ашыркыла бар эдиле.

ХАЙЛАНЫ МАРЗИЯТ.

Вера Флёрова – мағгадан бийче

Бу коюнде Вера Флёрова тууганына 100 жыл толды. Аны аты Тырныаузда рольфарма - молибден комбинаты тарыхына өмюрлөдө саклангына киргенди. Север-Кавказ геология-разведка институту бошоган кызу молбден магмааданы бек алагы тапканды.

Элбурс районда краевед музейде аны жашау жолуна, геология ишине аталгын көп материал барды. Тууган коюноне аталып культура койде сурат көрмочонө ачыккыды. Архив материаллагыра көрө, Вера 1913 жылда Новочеркасскде белгиле профессор-бортани Александр Фёдорович Флёровун кырауанда тууганды. Кызын алай улгакты сайлаганы бошанд тыюл эди. Ол сабий заманында окуяна минераланы, таулада таланты жашарынкыларын биллирге оюмгөндө.

Атасы анга геология журютнокуе узун саппы чөгичонө саугагыра бергенди эм кеси аруу-бери экспедициягыра бары каникулданы кезуонде аны Кыргызне этпгенди. Ала Кырса тегизи жагысында ол Север Кавказда көп жерлени кыдыргандыла. Кызы алай жолукчулуга дан сора геология ишине буюнганма жек итингенди. Алай бля 1931 жылда Север-Кавказ геология-разведка институту киргенди.

Арада уюл жог озгөндөн сора Флёровнаны практикасы бардырыла геология-разведка кыуамыга кыошуп, Кыбарты-Малкыкырга, Бахсан аузууна, жибергенди. Ол жаш совет кыралны кызын заманы эди. Темир, таш көмюр эки кыракы жетишпей, промышленность өрге союлапмагында. Артыкча торсион металл көп керек болганды. Аны уа тыш кыралладан алынгана сатып алгандыла.

Аны алайгыра иштете ала жаш тило кыралны кызын болумдан чыгаргырга деп, халкы молк борчланы тамамууна кылога таукел алганды. Эсентууда болгын Север-Кавказ геология-разведка институту алмилери бля бирге студентлени кыуамундан экспедиция кырап, аны магыаданлары болур деген жерлеге берилгенди.

Анда бир кыуаму Огыз Ары Бахсанга келгенди: ючюнчю курсун юк студентти эм ал жылдада ол окуую ююно бошоган 25-жыллык инженер-геолог Борис Орлов. Магыада келгенде элли адамлары хар не жаны бля да болушхандыла. Эл Советни оюучулур геологаны атла, ашешке бля жалчакхандыла, аланы ашырыча жол башчыла берилгенди.

Ай чаклы заманы ичинде ол тийреде кыалданы, тешилген арасыны директору Давид Д. Катц. Likopid журналда басмалганын статьясында Катц айтханга көрө, ол механизмин, тайбгаст адамны. Аны да бек кесибиз ишлетибиз - осал төрөлбүз, эринчелигибиз, кесибизни жорпозубо бля.

Баш сыйтаудан очююнсюн ма кесек кетералгыкды, дедим доктор Катц. Ма авлады адамны саугунуу 80 процент борды.

2. Аны шолкод. Сутка соймн 10 граммн ашп турсагыз кыан томирни басмы тутканды, холестерин аздыды. 3. Кофе. Гипертоникле (кыан томирланы басмылары ушула болганды) аны оздорууп ичмесинле. А гипертоникле уа аллай стимулятор хайырлы окумдун - тирилет, шошайт.

4. Олвож жуа. Анда тобыгаст отоксидантила - А эм витамин бордыла, ала уа жорекни кыруулуучу затдыла. 5. Чартуеукле. Анде башка зат бля сыйшандырмакка жууу кыстола бардыла. Ала ортуула кодо, кыоз эм минерал чартуеукледе келдөле. Архисине эм чөлуеда уа койды затпады. Бек баш уу - капориалар көп болгонлары эсе тутуп, кереклиси чакындан оздуруп ошомогты. 6. Жармалдан этилен калка. Ашорык бля адамны чорхына келген клетчатка холестерини хайырлангыра чырмауучу этеди. Бек хайырлыла жорашырмаган жармала да: тои, боз пиринч, зынтар, арпы, гречка, нортхо. Грекчоде кыан томирланы коюлдерини кутуу да борды.

7. Бурчюкка. Кызыл бурчюкка бля чевиция кыруудура калий, рутин, витамин элементлери, фолиевая кислота оюмдөле. Жау орталыда болмаса, белдегек зат а көп болса, жоректе кыалды этедила.

турган тинтип, кырап, айлангы турду. Новочеркассктен келген профессор Л.А. Варданчик экспедицияны ишени бийик багы берди. Энди магыаданы промышленность магыанасы болганын ачыккыларга керек эди.

1935 жылда Новочеркасскден студентте анта да келди. Излеу ише тохтаусуз бардырыла. Энди магыаданы кызын алууну жолуна, амалына кыралды. Вера уа диплом ишени материалла жыйшыдыра. Келир жыл ол институту бошайды. Борис Орловну геологары мында кез артына дери тургандыла. Кызы а Нальчикде кыалганды. Ол магыадан табыганына аталгын тамега дипломну кырууларга керек эди.

Магыаданга промышленность эм технология жаны бля багыны геология - специалите берирге керек эди. Ол заманда аны промышленностьда жарашдыргандан кылай бир хайыр чыгарыгын, фаяда берилген көрөгөрткөчө керек эди. Алай бля көп турмай кыуанчыла халар да келди: Москва багылы магыадан кыаллай бир болганыны биринчи теруюне материалларын кыабыл көргөндө.

Вера диплом ишени аярмалы кырууларгында. Андан сора, көлө көторолон, ол тийрени геология картасын ишлер окуяна, сурат алууну, ишлеуу хайырны жетирирге Теббан Бахсанга (Порожан) келгенди. Алай бля оч айны былайда турганды. 1936 жылы жагернда этилик ише бошалап, лярнени жабар заман да жети.

Уч окуятыра келгенге, Алайда уа агырык көпорцен өтерге керек эди. Ала аны бля келе турганлай, кыаты жел уруп барысны да Бахсан черекге кыалды. Ала башы ташха тийип, алайда жашуу юозюлдо.

Анга туоюл 23 жыл да толмагын эди. Ардак бир жыл озуп Борис Орлов кесини негерлерини - бири бля Улуу Тырныаузда Тауда кесини жашау нөгөргине - ич бийчесине асгерте ишлешип, орнатханды. Энди уа Тырныаузда ораманы бири Вера Флёрованы атын жорюдди.

Осыбичи геология министрствосуну коллегиясыны оюу бля Тырныаузда молибден болгын жерни тапканы ючюн Флёрова өлгенден сора «Первоткрыватель» местоимени алган диплом эм бля бля саугалангандыла. Борис Орлов эм рольфарма-молибден комбинатын специалистлери геологары кыуаму магыадан болгын жерни биринчи тапхалыны кыуамуна киргенди.

Анаулия ТИМОРОВ.

Аякыла, шишле эм бармакыла

Замансыз аушуну юч сыйтауну атлары айтылгандыла. Жорекни эм тамырланы ауруулары, рак, диабет эм өтке ауруула - замансыз өлторлук ауруула тойлодоле. Баш сыйтауда бизни осал кызылкыларыбыздыла эм кесибизни тапсыз жорюпозубизде. Алайды дедим медицина имуланлы доктор, Иель университетни ауруула жаны бля профилактика тинтилени арасыны директору Давид Д. Катц.

Баш сыйтаудан басмалганын статьясында Катц айтханга көрө, ол механизмин, тайбгаст адамны. Аны да бек кесибиз ишлетибиз - осал төрөлбүз, эринчелигибиз, кесибизни жорпозубо бля.

Баш сыйтаудан очююнсюн ма кесек кетералгыкды, дедим доктор Катц. Ма авлады адамны саугунуу 80 процент борды.

2. Аны шолкод. Сутка соймн 10 граммн ашп турсагыз кыан томирни басмы тутканды, холестерин аздыды. 3. Кофе. Гипертоникле (кыан томирланы басмылары ушула болганды) аны оздорууп ичмесинле. А гипертоникле уа аллай стимулятор хайырлы окумдун - тирилет, шошайт.

4. Олвож жуа. Анда тобыгаст отоксидантила - А эм витамин бордыла, ала уа жорекни кыруулуучу затдыла. 5. Чартуеукле. Анде башка зат бля сыйшандырмакка жууу кыстола бардыла. Ала ортуула кодо, кыоз эм минерал чартуеукледе келдөле. Архисине эм чөлуеда уа койды затпады. Бек баш уу - капориалар көп болгонлары эсе тутуп, кереклиси чакындан оздуруп ошомогты. 6. Жармалдан этилен калка. Ашорык бля адамны чорхына келген клетчатка холестерини хайырлангыра чырмауучу этеди. Бек хайырлыла жорашырмаган жармала да: тои, боз пиринч, зынтар, арпы, гречка, нортхо. Грекчоде кыан томирланы коюлдерини кутуу да борды.

7. Бурчюкка. Кызыл бурчюкка бля чевиция кыруудура калий, рутин, витамин элементлери, фолиевая кислота оюмдөле. Жау орталыда болмаса, белдегек зат а көп болса, жоректе кыалды этедила.

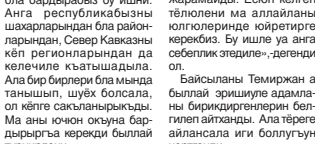
Автоспорт

Патриот ниетлени кыздыра

Озган шабат кон Чегем районну Каменка элини башында Совет Союзну Жигити Байсолтаннаны Алмни хурметини даип-спринт бардырылганды. Аны Газаланы кызга садыла. Башламчысы уа Газаланы Анур болганды.

Эртенликте зорте оюна апли жашла талада чатырла орнатканды. автомобильле барлык жолу жапарны кызыл жунуна бля белгилгендиле. Жок ташыган машинаны юсуне Алмни улпу суратын орнаткандыла. Сагьат онеки бола уа эришилде да башландыла. Алагьа Чечен Республикада, Ингушстандан, Север Осетия-Аланиядан, Ставрополь крадан, Кьабарты-Малкьарны хазна

кыямалы битеу районларьнданда автомобильчи кьатышкандыла-битеу да жетимиш жуукьу адам. Автопробег юч номинацияда бардырылганды: спорт, автотуризм, эмант стандарт. Эришилени баруу халпарына кьызгарга Газалдан эки генерал: Сауабир бля Даулетгерий, Алим, Газаланы Мухтар, Кьабарты-Малкьарда Автомобиль спорту федерациясыны таматасы Байсыланы Темиржан келген эдиле.

Газаланы Залим бля Мухтар.

ЖЫЙЫЛУУ

«Турнирге жалаңда хорлам ючюн чыгьабыз»

Ведомствону башчысы Аслан Афзауов аланы бу жетишмилерне кьууанганын жашырмай айтаанды. «Спортну турпосюнде юч алтын, эки юююш, төрт да доммакь майдан бек ахшы рюмюдою. Аны бля байламлы аланы хазырлагьан тренерлеге Россейни сыйлы тренерлери дегене атта берилгендиле.

Спортчуларыбызны арааларында халкьла аралы устала бардыла. Бу шартла республикада кьол туюш юги айнын баргьанын кьоргоштедиле. Тренерлеге, спортчулагьа Кьабарты-Малкьарны атын алай даражалы эришуше ледеги тийиш кьоруулган саябары ючюн ырызалькыны бидиргеге сюеме» - дегениди ол.

Сизигьа салайык, кеспериин аюурьку категориерилеке Нуржамед Бердиев, Азамат Мурзаханов, Альберт Шоров кьыткандыла. Юююшю Арсен Тенгизов бля Мартин Тахаков алгьандыла. Юююшю жерлеге

Алим Боренов, Аскерхан Афзауов, Науруз Дзамхоков эм дагыда 80 килограмм аюурькуда Арсен Тенгизов чыгыкьандыла. Ала жаруу тренере Хамит эм Адам Мамаговшала бля Алим Дьговада этедиле. Алтын майданлыны алгьанла энци Европаны келир жыл Чехияда болуьку чемпионатна кьатышырылдыла.

Спортчула кеспери айтынган кьере, ала хорлам ючюн корешириндиле. «Рингге жалаңда алтын ючюн чыгьаса», - дейдиле ала. Хачим Мамгьова а спортчуну жангьа да кьаруу жаңы бля ула, текшир, логия жаңы бля да хазырларгьа көргөдө, деп белгиледи.

Ысыдоо

Къайда да жетишимлиди

Бу кюнде Самара областьда 1997-1999 жыллада тууган жашлары Нурларьнда Россейдин Саултанган кючюлери дьзюдодан биринчилиги болганды. Анга РФ-ни кьен региондарында 200-ден астам жаш кьатышканды. Кьабарты-Малкьар Республикадан а толгуу спортчу баргьанды. Кьаты юрөөрдө Нальчикде 2-чи номерли лицейин 8-чи классыны окуучуучу Унаианы Алимни жашы Тимур кьыркь эки килограмм кьыркь дерин аюурькуда би-

риичи жерге чыгып, тренерлерин, атасын, анасын, шкочу тегинери да кьууандырыды Россейдин Саултанган кючюлери аралы классы усталары Аналаны Аслан бля Виктор Иванов юйрөтдиле. Бу Тимурну биринчи хорламда туюшдиле. Ары дери да ол Москвада, Грозныйде бардырылган Битеуроссей турнирлеге кьатышып, махтауу болганды. Жаш шкочда да айырмалы окуйду, жаралууга, эришулеге кьен

Нальчик шхарны прокуртурадаына Воительлени хазырлагьа - аман кемчиликле

Нальчик шхарны прокуртурасы жолда жоюноду коркьуусулгьуну юююндан жакондуу юзюмгюну излемлери кьыйла толтуругьанларын тигенди. Сьз, бек апгьа, транспорт воительлени хазырлау не халда болганын юююндан бергьанды. «ДССАФ России Нальчик шхар округу» Битеуроссей жамаят-кьырал организацины бу жерги буюмгюно «В-эм-С» категорияны воительлени хазырларгьа эркинини барды. Тинтилене кезионде юйрөйтуде хайырланьлган автомашинанын бирини арт жанын жарьтгьан эм тактатаргьа деп белги берген чакьларыны бузууп тургьанлары ычкынкьланды. Алтекьасы, отуу ечюлгютоду адырларын, авария кюрюкьу болганын кьоргозгьтен

белгюну жокудыла. Воительлени «С» категориярга кьере окутугьа буюрлуун жок ташьуучу автомашинаны тууарьлыгыды. Тинтиле бардырылганларга кьере туюшдиле. Ары дери да ол Москвада, Грозныйде бардырылган Битеуроссей турнирлеге кьатышып, махтауу болганды. Жаш шкочда да айырмалы окуйду, жаралууга, эришулеге кьен

Баш редактор АТТАИАНЫ Жамат

Table with contact information for the newspaper: РЕДАКЦИОННАЯ КЪОНАКЪЫЛАНЫ Хасан (баш редактору оубурьбасары), БЕШАЙЛАНЫ Муталип (баш редактору оубурьбасары), ТОКЪУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь), ТЕКУЛАНЫ Хауа (жамаят - политика бөлүмюно таматасы), ТЕЛЕФОНЛА: Редактору ириьбанын - 42-43-01, Баш редактору оубурьбасарлары - 42-38-21, 40-04-82, Жууаплы секретарь - 42-66-85, Секретарь - 40-93-62, Корресптор - 42-43-52, РЕДАКЦИНЫ БЕ-ПОМЪЕГЕРИ: Жамаят-политика бөлүм - 42-67-48, 42-24-02, Экономика бөлүм - 42-66-73, Кулчура бөлүм - 42-75-82, Социальный политика бөлүм - 40-59-18, Жангьылкьла эм спорт бөлүм - 40-39-93, 42-66-71, Письмаду эм реслама бөлүм - 42-37-94, Тилмаччы бөлүм - 47-31-28, Сурат алыучу - 42-68-72, Бухгалтерия - 42-30-87, Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Басмагьа ЛУКЪМАМ улму М. хазырлагьанды.

РЕДАКЦИНЫ ЭМ ИКАТЕ-ЛЫН АДРЕС: Тираж 2660 экз. Заказ №3134

элэктрон почта: elbr_50@mail.ru

ЗАМАН

Газаланы Залим бля Мухтар.

адамларыбызны унутурга жарамайды. Есюп келген телелени ма аллайлыны колголеринде юйрөтирге керекби. Бу ишле уа анга себеплик этедиле», - дегениди ол. Байсыланы Темиржан а бейла эришуле адиланла биркирдегилери белгилеп айтаанды. Ала терге айланса иги болулгун чөртөндү.

ХОЛАЛАНЫ Марзипт.

Суратланы автор алгьанды.

Эле туру

Шуёхларын унутмагьандыла

Бу кюнде «Нептун» клубну даиверлери Чирик кьелю туюбюнде анда ажымлы өлгөн шуёхлары Андрей Родионовну хурметине жорула, сын таш салгьандала. Эстергейик, алгьаракьында Чирик кьелю биринчи болуп тинген Великобританиядан Мартин Робсон келген эди. Анга болушлукьуну сынамды жюзючюу эм олтурьт мукожаны Андрей Родионов эгтенди. Алай ол камера бля сууну туюбюне алтмыш метрге тошогенди, чурмула чыгьадыла. Кюндөз сагьат бирде даивер кьыйын болууну юююндон белги

береди. Кьыркь мнундун а аны онөгеси метр тереинде аны содулу жалгьынан шланг жабьлып тургьаный табдыла. Андан бери эки жыл озгьанды. Алай Андрейни шуёхлары аны унутмагьандыла. Кабарты-Малкьарга тенгилери эгерде келгендер да аны юююндю. «Нептуну» башчысы Вячеслав Резников бля клубну баскьандар Шапокинни башламчылыкьлары бля ала кьелю туюбюне алтмыш метрге тошогенди, чурмула чыгьадыла. Анны юююне эсериуу кьыгьанын орнаткандыла. Энци оборууданынны болушлугьу бля аны

КЪУЖОНЛАНЫ Эльмира.

Черек районну администрациясыны пресс-службасы.

Кюнюню сураты

Кавказда эм бийик ёлканы къалайда сюерикюле

Жангы жылны баш белгиси СКФО-ну субьектлерини ара шхарларында, хар биринде болмаса да, кьорюнгөндү. Шахар администрацияланы башчыларыны бери-бирлери уа, орнатскь кьорюш деп, ол ишин элбеге айтырып тургьандыла. «Старополье баш ёлка уа озгьан бийикьда Ленинни майданьда жарашдырылган эди. Аны бийикьли 20 метрди, ийнечеклери пластикьяладыла, дейдиле администрация араны шахар милиционю комитетинде. Жалган терек болгьанлыкьгьа, ол ариу жасалгьанды. Шахарчыла майданда жалаңда ёлканы угуй, Кьыр Алтаны эм Сугурьочканы тамирбетон скульптураларын да кьорюндюле. Бир нечю кюндөн сора уа алайда Жангы жылны бирси жигитлери да - Кьыр Ала, чанагьа желитилетурму эми сарь айлы да - жьери норгоюле. Ёлканы оскер ючюн, биз майданда автомбиль паркканы кетерегибиз, - дейдиле администрацияны юйюнде.

бардыраллыкьды, - дейдиле Владикавказны администрациясында. - Хар сюйген адам, кесини иллуларын келтирип, кьатышыргьа болуькуда анга. Ол акция «Ёлка-3» деген фильмин продюсерлери бля бирге бардырылгьанды. Бу фильмин ахар сценарлары биршарда алыгьрылган эдиле. Владикавказки киночулагьа бек ариу кьорюнгөн себепли, ала мында баш ёлканы жарашдырыла болушлукьу этеге сюйгөндю.

Ёлка регион арада байрам халда 20-чи декабрда ачылыгьыды. Ол жон Старопольеда Жангы жыл бля байламлы битеу ишле башланьрыкьыдыла. Птигорскде ёлка уа эм гитчечкиди. Аны 4 кюнюне ичинде жарашдырыла тургьанды. Ёлканы 1-чи декабрде сюегенди-

Черкөскөде баш ёлка алыкьа орнатылгьанды. Ол кьери терек болуькуду, ол себептен а аны 22-чи декабрдан сора сюеге деген мурат барды. Ытырды да бу шхарда 27- метрлик назы терек жасалгьанды. Ытырды да бу шхарда 27- метрлик назы терек жасалгьанды. Ытырды да бу шхарда 27- метрлик назы терек жасалгьанды.

Бир нечю кюндөн сора уа алайда Жангы жылны бирси жигитлери да - Кьыр Ала, чанагьа желитилетурму эми сарь айлы да - жьери норгоюле. Ёлканы оскер ючюн, биз майданда автомбиль паркканы кетерегибиз, - дейдиле администрацияны юйюнде.

Нальчикде баш шхар майданда 22-метрлик жалган назы терек орнаткьанды. Бу фильмде ахар сценарлары биршарда алыгьрылган эдиле. Владикавказки киночулагьа бек ариу кьорюнгөн себепли, ала мында баш ёлканы жарашдырыла болушлукьу этеге сюйгөндю.

Жол

Темир чалдышле орнатадыла

Нальчик шхарда Идаров уланын узунгьуну төрт километрге чыгаргьанды. Анга адаманы жалуу адмаланы коркьуусулукьуларын жалгьыртып муратда жолу эки жаңы бля темир чалдышле орнатылдыла. Ол а жол-транспорт авариялары саны азайтуу бля белгилек этерини жюкьү жюкьү. ГИБДД-ни шартларына кьере, Анн юн жылны ичинде анда жол-транспорт кьыйлыкьы келтирген 286 авария регистрация этилгендикте. Ол а битеу оскете алынганьданы 15,3 процентиди. Аланы

кьезионде 40 адам өлгөндю эм 254 адам а жаралы болмгьанды. Бу буюмгюну башка министрствону аны кьызыл кьорюндю эм 11 миллиондон астам акча белгиледи. Темир чыгылаш темир тропса тартылып, орамаланы жалгьарыла буруу ишлеу Россейни башка региондарында да кьен жюргюзулгьанды. Статистика шартлагьа кьере, ол халда бегитилген жерледе авариялары саны азаяды, адмаланы саулукьларына туюшен хата аз болды.

Жорукьланы жукьгьа санамай

Алгьаракьында Нальчикде болгьан аварияда «Мицубиси» автомашинаны водителди адамла жолдан жалуу ёпючю жерде сабийи бля кьере тургьанды. Алай бля 4-жыллыкь жол кьыйлыкьы бастырылгьанды. Ол кьыйлыкьы алгьа Ленин-Аюхов орамаланы мюйшюонде келгенди. «Мицубиси» автомашинаны водителди (он 1952 жылда туугьанды, бля чурмула, улуну жорукьтуну 17 жыл боюда) адамны жоруу ёпючю жерге жеткенде автомбильни акьыртын элтмгенди, алайда адмаланы жалаңда ётөрге кьый-

магьанды, жиберегери тохтаган Газельни кьере тургьаный, анга магыана бермегенди. Кьызылгьу бля баргь, ананы бля сабийи бля бастырылгьанды. Алай бля 4-жыллыкь жол кьыйлыкьы болуп болмгьангьа тошогенди. Анасы, насыхта, уллу ачымгьанды. Ары дери да 2013 жылда 29-чю ноябрде Чегем районда да ынна бля туудуру жонан ёпючю жерге жеткенде автомбильни водителди РФ-ни Жолда жоруу жорукьларынан эм этмей, алайда 8-жыллыкь жашны бастырылгьанды.

Билдириу

Улбашланы Мутайны хурметине атап

25-чи декабрде Кьуйлыны Кыясан атлы Малкьар кьырал драма театра белгиле олгьомей, РФСФР-ни халкь артисти Улбашланы Мутайга жоронгонгюн концерт болуькуду. Улбаш улпу чыгьармачыкь жолунда бизни бля кьере тургьанды. Алгьа бля 4-жыллыкь жол кьыйлыкьы болуп болмгьангьа тошогенди. Анасы, насыхта, уллу ачымгьанды. Ары дери да 2013 жылда 29-чю ноябрде Чегем районда да ынна бля туудуру жонан ёпючю жерге жеткенде автомбильни водителди РФ-ни Жолда жоруу жорукьларынан эм этмей, алайда 8-жыллыкь жашны бастырылгьанды.

Ол болонгьада тошогенди. Ол шартга кьере администрацияны иш ачыгьанды. Водителге жорюноду жорукьларыны сыйлап, ананы бля адамны сорулугьуна туюшогорни ючюн, жууагьа тартылыкьыды. Жуукь заманда Кьырал автономнекция жоллада аллай ажымлы ишле болмгьаркьы, оскер, профилетиники кьырашкь моддарлар этип башаларкьыды. Кьырал МБД-ны ГИБДД-сыны пресс-службасы.